

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Силабус навчальної дисципліни

Психологія конфлікту

Статус дисципліни *вибірковий компонент (цикл фахової підготовки)*

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки			
Спеціальність	053 Психологія			
Освітня програма	Психологія бізнесу та управління			
Рівень вищої освіти	магістр			
Форма навчання	Денна / заочна			
Курс	I			
Семестр	II			
Обсяг дисципліни	Кредити	4,5	Години	135
	Лекційні		26 / 8	
	Практичні/семінарські		18 / 4	
	Лабораторні		-	
	Самостійна робота		91 / 123	
Семестровий контроль	залік			
Викладач	<i>Радул Ірина Геннадіївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи</i>			
Контактна інформація	I.N.Radul@cuspu.edu.ua			
Кафедра	<i>психології та соціальної роботи</i>			
Факультет	<i>педагогіки, психології та мистецтв</i>			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	закономірності виникнення, розвитку і завершення конфліктів, а також основні принципи, способи і прийоми діяльності з подолання конфліктів, тобто управління конфліктом. Розмаїття людської діяльності зумовлює різноманітність людських стосунків, а звідси – особливості виникнення, функціонування і розв'язання конфліктів, пов'язаних з певними соціальними ролями, виконанням відповідних професійних обов'язків.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу «Психологія конфлікту» є засвоєння базових знань з актуальних питань конфліктів та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування навичок розв'язання конфліктів як професійно-психологічних завдань.			
Компетентності	Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 11. Здатність до професійної діяльності у мінливих умовах сучасного бізнес-середовища. ЗК 12. Здатність встановлювати, підтримувати ділові та міжособистісні комунікації у сфері бізнесу			

	<p>Спеціальні (фахові, предметні компетентності):</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.</p> <p>СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК 14. Здатність використовувати психотерапевтичні прийоми і практики цілеспрямованого впливу на свідомість і поведінку в процесі міжособистісної взаємодії для формування та підтримки конструктивних людських взаємин, психологічного мікроклімату, корпоративної культури організації.</p> <p>СК 15. Здатність використовувати сучасні інформаційнокомунікативні технології у професійній діяльності із дотриманням правил кібербезпеки.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i></p> <p>ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПР 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР 14. Володіти навичками та вміннями запобігати й вирішувати виробничі конфлікти, розробляти та проводити комунікативні тренінги, тренінги командоутворення, бізнес-тренінги, професійноособистісного зростання</p> <p>ПР 15. Здатність до обґрунтування висновків при проведенні емпіричного дослідження які необхідні для вирішення фахових задач у сфері психології бізнесу</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Змістовий модуль 1. Вступ у психологію конфлікту. Конфлікти та особистість. Управління конфліктами та психологія їх регулювання</p> <p>Тема 1. Конфлікт: загальна характеристика та історія виникнення. Функції та сигнали конфліктів.</p> <p>Тема 2. Причини та особистісні передумови виникнення конфліктів. Структура конфліктів.</p> <p>Тема 3. Типологія та динаміка конфліктів. Конфліктність особистості.</p> <p>Тема 4. Прогнозування та попередження конфліктів. Психологічна просвіта.</p> <p>Тема 5. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики.</p> <p>Змістовий модуль 2. Психологічна допомога у розв'язанні конфлікту</p>

	<p>Тема 6. Процедури примирення</p> <p>Тема 7. Внутрішній конфлікт</p> <p>Тема 8. Психокорекція конфліктної поведінки</p>
Критерії оцінювання роботи студентів	<p>Підсумковий контроль у вигляді заліку виставляється студенту автоматично у залежності від отриманої суми балів за поточне засвоєння теоретичного матеріалу. Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності (поточне та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу).</p>
Політика курсу	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Інші пропуски відпрацьовуються у встановлені викладачем терміни. Студенти зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування незалежно від масштабів плагіату.</p>
Інформаційне забезпечення	<p><i>Базова література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Долінська Л.В., Матяш-Заяць Л.П. Психологія конфлікту : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2019. 304 с. 2.Гірник А.М. Основи конфліктології. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 222 с. 3.Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту : теорія і сучасна практика : Навчальний посібник. Київ: Професіонал, 2007. 416 с. 4. Грабовська С. Психологія примирення. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 294 с. <p><i>Допоміжна література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування / Укладачі: Н. Гайдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Герешко. Львів: ПАІС, 2007. 206 с. 2.Гірник А., Бодро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ, 2003. 236 с. 3.Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. Посібник. Львів, 2003. 276 с. 4.Котлова Л.О. Психологія конфлікту : курс лекцій. Житомир : Вид ЖДУ імені Івана Франка, 2013. 112 с. 5.Примуш М. В. Конфліктологія : Навчальний посібник.Київ : Професіонал, 2006. 288 с. 6.Psychologia: Podrecznik akademicki / Red. nauk. J. Strelau, D. Dolinski. Gdansk: GWP, 2010. Т 1. 963 р. 7. www.Psychlit - www.Psychinfo - Котлова Л.О. Психологія конфлікту:курс лекцій : Навчальний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 112с. 8. http://eprints.zu.edu.ua/12901/1/Психологія%20конфлікту%20Курс%20лекцій.pdf - Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика : Навчальний посібник. – Київ: ВД «Професіонал», 2006. –

	<p>416 с.</p> <p>9. https://core.ac.uk/download/pdf/323532033.pdf Дзюба Т.М. Комплекс методик для діагностики психологічної готовності керівника школи до взаємодії в умовах конфлікту /За наук. ред. Л.М.Карамушки. – Полтава: ПОППО. – 2005. – 64с.</p> <p>10. http://poippo.pl.ua/file/book/dzyba.pdf - Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівнарівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. – К.: ФОП Нічога С.О.. – 2018. – 174 с.</p> <p>11. https://nus.org.ua/articles/vyrishennya-konfliktiv-ushkolah-navchalno-metodychnyj-posibnyk/</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>1. http://www.nbu.gov.ua (Сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського)</p> <p>2. http://ua.bookfi.org/g (Бібліотека електронних книг з проблем психології)</p> <p>3. http://www.psych.kiev.ua (Електронний вісник психології і педагогіки Інституту психології та соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка)</p> <p>https://osnova.com.ua/trening-iz-formuvannya-komunikativnih-umin-i-navichok-zanyattya-iz-vpravami-ta-tehnikami/</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p><i>Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, проєктор, ноутбук, наукова література, презентаційні матеріали</i></p> <p><i>Застосунки у смартфоні Google Classroom, Google Meet</i></p> <p><i>Telegram, Viber</i></p>

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Силабус навчальної дисципліни

Психологія конфлікту

Статус дисципліни *вибірковий компонент (цикл фахової підготовки)*

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки			
Спеціальність	053 Психологія			
Освітня програма	Психологія (практична психологія)			
Рівень вищої освіти	магістр			
Форма навчання	Денна / заочна			
Курс	І			
Семестр	II			
Обсяг дисципліни	Кредити	5	Години	150
	Лекційні		30 / 8	
	Практичні/семінарські		20 / 4	
	Лабораторні		-	
	Самостійна робота		100 / 138	
Семестровий контроль	залік			
Викладач	<i>Радул Ірина Геннадіївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи</i>			
Контактна інформація	I.N.Radul@cuspu.edu.ua			
Кафедра	<i>психології та соціальної роботи</i>			
Факультет	<i>педагогіки, психології та мистецтв</i>			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	закономірності виникнення, розвитку і завершення конфліктів, а також основні принципи, способи і прийоми діяльності з подолання конфліктів, тобто управління конфліктом. Розмаїття людської діяльності зумовлює різноманітність людських стосунків, а звідси – особливості виникнення, функціонування і розв'язання конфліктів, пов'язаних з певними соціальними ролями, виконанням відповідних професійних обов'язків.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу «Психологія конфлікту» є засвоєння базових знань з актуальних питань конфліктів та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування навичок розв'язання конфліктів як професійно-психологічних завдань.			
Компетентності	Загальні компетентності: ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 2. Здатність проведення досліджень на			

	<p>відповідному рівні.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні компетентності):</p> <p>СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.</p> <p>СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i></p> <p>ПР 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Змістовий модуль 1. Вступ у психологію конфлікту. Конфлікти та особистість. Управління конфліктами та психологія їх регулювання</p> <p>Тема 1. Конфлікт: загальна характеристика та історія виникнення. Функції та сигнали конфліктів.</p> <p>Тема 2. Причини та особистісні передумови виникнення конфліктів. Структура конфліктів.</p> <p>Тема 3. Типологія та динаміка конфліктів. Конфліктність особистості.</p> <p>Тема 4. Прогнозування та попередження конфліктів. Психологічна просвіта.</p> <p>Тема 5. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики.</p> <p>Змістовий модуль 2. Психологічна допомога у розв'язанні конфлікту</p> <p>Тема 6. Процедури примирення</p> <p>Тема 7. Внутрішній конфлікт</p>

	Тема 8. Психокорекція конфліктної поведінки
Критерії оцінювання роботи студентів	Підсумковий контроль у вигляді заліку виставляється студенту автоматично у залежності від отриманої суми балів за поточне засвоєння теоретичного матеріалу. Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності (поточне та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу).
Політика курсу	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Інші пропуски відпрацьовуються у встановлені викладачем терміни. Студенти зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування незалежно від масштабів плагіату.
Інформаційне забезпечення	<p><i>Базова література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Долінська Л.В., Матяш-Заяць Л.П. Психологія конфлікту : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2019. 304 с. 2.Гірник А.М. Основи конфліктології. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 222 с. 3.Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту : теорія і сучасна практика : Навчальний посібник. Київ: Професіонал, 2007. 416 с. 4. Грабовська С. Психологія примирення. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 294 с. <p><i>Допоміжна література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування / Укладачі: Н. Гайдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Герешко. Львів: ПАІС, 2007. 206 с. 2.Гірник А., Бодро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ, 2003. 236 с. 3.Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства. Посібник. Львів, 2003. 276 с. 4.Котлова Л.О. Психологія конфлікту : курс лекцій. Житомир : Вид ЖДУ імені Івана Франка, 2013. 112 с. 5.Примуш М. В. Конфліктологія : Навчальний посібник.Київ : Професіонал, 2006. 288 с. 6.Psychologia: Podrecznik akademicki / Red. nauk. J. Strelau, D. Dolinski. Gdansk: GWP, 2010. T 1. 963 p. 7. www.Psychlit - www.Psychinfo - Котлова Л.О. Психологія конфлікту:курс лекцій : Навчальний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 112с. 8. http://eprints.zu.edu.ua/12901/1/Психологія%20конфлікту%20Курс%20лекцій.pdf - Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика : Навчальний посібник. – Київ: ВД «Професіонал», 2006. – 416 с. 9. https://core.ac.uk/download/pdf/323532033.pdf Дзюба Т.М.

Комплекс методик для діагностики психологічної готовності керівника школи до взаємодії в умовах конфлікту /За наук. ред. Л.М.Карамушки. – Полтава: ПОШПО. – 2005. – 64с.

10. <http://poippo.pl.ua/file/book/dzyba.pdf> - Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівнарівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. – К.: ФОП Нічога С.О.. – 2018. – 174 с.

11. <https://nus.org.ua/articles/vyrishennya-konfliktiv-ushkolah-navchalno-metodychnyj-posibnyk/>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbu.gov.ua> (Сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського)
2. <http://ua.bookfi.org/g> (Бібліотека електронних книг з проблем психології)
3. <http://www.psyh.kiev.ua> (Електронний вісник психології і педагогіки Інституту психології та соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка)

<https://osnova.com.ua/trening-iz-formuvannya-komunikativnih-umin-i-navichok-zanyattya-iz-vpravami-ta-tehnikami/>

Матеріально-технічне забезпечення

Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, проєктор, ноутбук, наукова література, презентаційні матеріали

*Застосунки у смартфоні Google Classroom, Google Meet
Telegram, Viber*